

## Uwagi ogólne

### Rolnictwo

1. Dział zawiera dane dotyczące użytkowania gruntów. Dane o **gruntach** wykazano według granic administracyjnych województwa oraz według siedziby użytkownika na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 1996 i 2002.

Dane o powierzchni użytków rolnych ogółem oraz według rodzajów użytków od 2002 r. prezentuje się bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych.

Do **sadów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

**Łąki i pastwiska** są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

W pozycji „pozostałe grunty” zawarto również użytki rolne nieużytkowane rolniczo, tj. tereny budowlane, rekreacyjne itp.

**2. Gospodarstwo rolne** oznacza grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą, oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

**3. Gospodarstwa rolne** w użytkowaniu indywidualnym obejmują:

- 1) gospodarstwa indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych, prowadzone przez rolników na gruntach własnych i niewłasnych (określane do 2001 r. jako indywidualne gospodarstwa rolne);
- 2) gospodarstwa indywidualne o powierzchni do 1 ha użytków rolnych (działki rolne, w tym np. działki służbowe) użytkowane rolniczo przez osoby fizyczne (określane do 2001 r. jako indywidualne działki rolne) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych.

## General notes

### Agriculture

1. This chapter contains data on land use. Data on **land** are presented according to administrative borders within the voivodship and the official residence of the land user on the basis of National Agriculture Census 1996 and 2002.

Data regarding the total area of agricultural land, and area by land type since 2002 have been presented excluding non-farm land.

**Orchards** are understood as land planted with fruit-bearing trees and bushes not smaller than 0,1 ha.

**Meadows and pastures** are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation. Item “other land” includes non-farm land, i.e. occupied by buildings, pleasure gardens.

**2. An agricultural holding** is understood as an agricultural area, including forest land, buildings or their parts, equipment and stock if they constitute or may constitute an organized economic unit as well as rights and obligations related to running a holding.

**3. Agricultural holdings** in private use include:

- 1) private farms exceeding 1 ha of agricultural land, tended by farmers on their own or rented land (defined until 2001 as private farms);
- 2) private farms up to 1 ha of agricultural land (agricultural plots, of which e.g. company plots) used for agricultural purposes by natural persons (defined until 2001 as private agricultural plots) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land.

## Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

a) Skarbu Państwa – zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wieczyście przez:

– Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,

– jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),

– jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa (od 16 VII 2003 r. – Agencja Nieruchomości Rolnych),

b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

a) osób fizycznych,

b) wspólnot gruntowych będących właścicielami wszystkich lub części mieszkańców wsi,

c) spółdzielni produkcji rolniczej,

d) innych osób prawnych.

2. **Powierzchnia gruntów leśnych** obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

– pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),

– przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu uszanowanego lub usuniętego:

1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;

2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrosli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

## Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

1) **public forests** owned by:

a) the State Treasury – managed and utilized temporarily or perpetually by:

– State Forestry Organizational Entity “State Forests” (abbreviated as “State Forests”) supervised by the Minister of Environment,

– nature protection units (national parks),

– organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency of the State Treasury (since 16 VII 2003 – the Agricultural Property Agency),

b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999);

2) **private forests** owned by:

a) natural persons,

b) land held in common by all or part of the residents of a village,

c) agricultural production co-operatives,

d) other legal persons.

2. **Forest land** includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

**Forest areas** include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

– covered by forest vegetation (wooded area),

– temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land **connected with silviculture** includes land used for purpose of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

**Renewals** are understood as new tree stands forming in place of removed stands:

1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;

2) natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

**Zalesienia** polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

**Zadrzewienia** są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

**3. Wskaźnik lesistości** (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Wskaźnik **zalesienia** (zalesienie) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni zalesionej do ogólnej powierzchni województwa.

**4. Dane o pozyskaniu drewna** w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami oraz w oparciu o Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług, obowiązującą od 1 VII 1997 r. (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 III 1997 r. – Dz. U. Nr 42, poz. 264 z późniejszymi zmianami).

**Afforestation** consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

**Plantings** are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

**3. The forest cover indicator** (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

The **afforestation** indicator (afforestation) was calculated as the percentage ratio of forest covered area to the total area of the voivodship.

**4. Data on removals** in assortment order were presented according to the quality and size classification defined by the Polish Norms and with respect of the Polish Classification of Products and Services implemented on 1 VII 1997 (decree of the Cabinet dated 18 III 1997 – Journal of Laws No. 42, item 264 with later amendments).

TABL. 1 (142). UŻYTKOWANIE GRUNTÓW – POWSZECHNY SPIS ROLNY 1996 i 2002 R.

LANDS USE – AGRICULTURAL CENSUS 1996, 2002

| WYSZCZEGÓLNIENIE<br>SPECIFICATION                         | W granicach administracyjnych miasta<br>In administration borders of the town |                   | Według siedziby użytkownika<br>By user residence |                   |
|---|---|-------------------|--|-------------------|
|   | 1996 <sup>a</sup>   | 2002 <sup>b</sup> | 1996 <sup>a</sup>                                | 2002 <sup>b</sup> |
|   | w hektarach    in hectares  |                   |  |                   |
| OGÓŁEM<br>TOTAL   |   |                   |  |                   |
| OGÓŁEM .....<br>TOTAL                                     | 26131   | 26131             | 33754  | 54191             |
| w tym:<br>of which:                                       |   |                   |  |                   |
| Użytki rolne .....<br>Agricultural land                   | 8516  | 5670              | 15444  | 42912             |
| grunty orne .....<br>arable land                          | 7248  | 4912              | 12608  | 37521             |
| sady .....<br>orchards                                    | 554   | 215               | 997  | 991               |
| łąki .....<br>meadows                                     | 611   | 448               | 1273   | 3518              |
| pastwiska .....<br>pastures                               | 103   | 95                | 566  | 881               |
| Lasy .....<br>Forests                                     | 3340  | 3372              | 3453   | 3086              |
| w tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE<br>of which PRIVATE FARMS |   |                   |  |                   |
| RAZEM .....<br>TOTAL                                      | 8897  | 5021              | 10088  | 27946             |
| w tym:<br>of which:                                       |   |                   |  |                   |
| Użytki rolne .....<br>Agricultural land                   | 6945  | 4677              | 8107   | 25633             |
| grunty orne .....<br>arable land                          | 5902  | 4140              | 6743   | 22342             |
| sady .....<br>orchards                                    | 541   | 219               | 604  | 782               |
| łąki .....<br>meadows                                     | 417   | 241               | 587  | 2077              |
| pastwiska .....<br>pastures                               | 85  | 81                | 173  | 432               |
| Lasy .....<br>Forests                                     | 78  | 82                | 83   | 816               |

<sup>a</sup> Stan w dniu 12 VI. <sup>b</sup> Stan w dniu 20 V.<sup>a</sup> As of 12 VI. <sup>b</sup> As of 20 V.

TABL. 2 (143). **WAŻNIEJSZE DANE O LEŚNICTWIE**

Stan w dniu 31 XII

MAJOR DATA REGARDING THE FORESTRY

As of 31 XII

| WYSZCZEGÓLNIENIE   | 2000          | 2002          | 2003          | 2004          | SPECIFICATION                                 |
|--|---------------|---------------|---------------|---------------|---|
| <b>Powierzchnia gruntów leśnych ogółem w ha .....</b>    | <b>3886,1</b> | <b>3878,0</b> | <b>4024,0</b> | <b>4003,7</b> | <b>Forest land total in ha</b>                |
| <b>Lasy .....</b>  | <b>3376,2</b> | <b>3371,1</b> | <b>3524,0</b> | <b>3505,1</b> | <b>Forests</b>                                |
| Publiczne .....  | .             | 3129,1        | 3229,0        | 3210,1        | Public  |
| własność Skarbu Państwa .....                            | .             | 1108,0        | 1106,0        | 1106,1        | owned by the State Treasury                   |
| w tym Lasów Państwowych ..                               | .             | 1104,0        | 1102,0        | 1102,1        | of which State Forests                        |
| własność gminy .....                                     | .             | 2021,1        | 2123,0        | 2104,0        | gmina owned                                   |
| Prywatne. ....   | .             | 242,0         | 295,0         | 295,0         | Private                                       |
| <b>Zalesienia gruntów nieleśnych w ha</b>                | <b>—</b>      | <b>—</b>      | <b>—</b>      | <b>5,0</b>    | <b>Plantings of outside forest land in ha</b> |
| <b>Powierzchnia lasów na 1 miesz-kańca w arach .....</b> | <b>59</b>     | <b>58</b>     | <b>61</b>     | <b>61</b>     | <b>Forest areas per capita in a</b>           |
| <b>Lesistość w % .....</b>                               | <b>12,9</b>   | <b>12,9</b>   | <b>13,5</b>   | <b>13,4</b>   | <b>Forest cover in %</b>                      |

TABL. 3 (144). **GRUNTY LEŚNE NIESTANOWIĄCE WŁASNOŚCI SKARBU PAŃSTWA**

Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND NOT OWNED BY THE STATE TREASURY

As of 31 XII

| WYSZCZEGÓLNIENIE                                | 2000   | 2002   | 2003   | 2004   | SPECIFICATION                          |
|---|--------|--------|--------|--------|--|
| Powierzchnia gruntów leśnych w ha ..            | 2771,1 | 2747,0 | 2895,0 | 2875,0 | Forest land in ha                      |
| w tym lasów ochronnych .....                    | 2771,1 | 2747,0 | 2895,0 | 2875,0 | of which protectional forest           |
| Odnowienia i zalesienia w ha .....              | 15,0   | 4,0    | 5,0    | 7,0    | Renevals and afforestations in ha      |
| w tym zalesienia .....                          | —      | —      | —      | 5,0    | of which afforestations                |
| Pozyskiwanie drewna (grubizny) w m <sup>3</sup> | 4476   | 5451   | 5587   | 5480   | Removals (of timber) in m <sup>3</sup> |